

Rolnummer 4855
Arrest nr. 152/2010 van 22 december 2010

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vraag over artikel 36, eerste lid, van de wetten betreffende de preventie van beroepsziekten en de vergoeding van de schade die uit die ziekten voortvloeit, gecoördineerd op 3 juni 1970, ingevoegd bij artikel 29 van de wet van 13 juli 2006, gesteld door het Arbeidshof te Luik.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters R. Henneuse en M. Bossuyt, de rechters L. Lavrysen, A. Alen, J.-P. Snappe, E. Derycke, J. Spreutels, T. Merckx-Van Goey en P. Nihoul, en, overeenkomstig artikel 60*bis* van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, emeritus voorzitter M. Melchior, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van emeritus voorzitter M. Melchior,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van de prejudiciële vraag en rechtspleging*

Bij arrest van 18 januari 2010 in zake het Fonds voor de Beroepsziekten tegen Albert Neyman, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 26 januari 2010, heeft het Arbeidshof te Luik de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 36, eerste lid, van de wetten betreffende de preventie van beroepsziekten en de vergoeding van de schade die uit die ziekten voortvloeit, gecoördineerd op 3 juni 1970, zoals gewijzigd bij artikel 29 van de wet van 13 juli 2006 houdende diverse bepalingen inzake beroepsziekten en arbeidsongevallen en inzake beroepsherinschakeling, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet,

in zoverre het bepaalt dat ‘ de Koning [...] evenwel [kan] bepalen dat het overlijden of de verergering van de schade ingevolge de ziekte die van de [...] lijst [van beroepsziekten] werd geschrapt of waarvan de omschrijving werd gewijzigd, geen aanleiding geeft tot betaling van de vergoedingen ingevolge overlijden of tot herziening van reeds toegekende vergoedingen ingevolge blijvende arbeidsongeschiktheid ’,

terwijl, enerzijds, elke persoon van wie erkend wordt dat hij aan een beroepsziekte lijdt, recht heeft op de schadeloosstelling voor de verergering van zijn toestand, met als enige voorwaarde dat hij aantoont dat de blijvende arbeidsongeschiktheid die voortvloeit uit die ziekte verergerd is,

en terwijl, anderzijds, de rechthebbenden van het slachtoffer dat is overleden aan de gevolgen van de beroepsziekte waarvan erkend is dat het eraan leed, de rente genieten bedoeld in hoofdstuk II, afdeling 1, van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971, met als enige voorwaarde dat wordt aangetoond dat de ziekte de dood van het slachtoffer heeft teweeggebracht ? ».

De Ministerraad heeft een memorie ingediend.

Op de openbare terechtzitting van 26 oktober 2010 :

- is verschenen : Mr. I. Van Kruchten *loco* Mr. P. Slegers en Mr. B. Fonteyn, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad;
- hebben de rechters-verslaggevers J.-P. Snappe en L. Lavrysen verslag uitgebracht;
- is de voornoemde advocaat gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De bepalingen van voormelde bijzondere wet van 6 januari 1989 met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. De feiten en de rechtspleging in het bodemgeshil

Bij het Arbeidshof te Luik werd beroep ingesteld gericht tegen een vonnis van de Arbeidsrechtbank die het beroep gegrond had verklaard dat Albert Neyman had ingesteld tegen een beslissing van het Fonds voor de beroepsziekten (FBZ) dat weigerde een aanzienlijke verergering van zijn blijvende arbeidsongeschiktheid te erkennen.

Op grond van de indertijd van kracht zijnde reglementering, werd ten aanzien van Albert Neyman een arbeidsongeschiktheid erkend wegens ziekte veroorzaakt door mechanische trillingen, zoals bedoeld onder code 1.605.01 in het koninklijk besluit van 28 maart 1969 houdende vaststelling van de lijst van beroepsziekten die aanleiding geven tot schadeloosstelling.

Het FBZ had aan de geïntimeerde, die de leeftijd van 65 jaar had bereikt, een blijvende ongeschiktheid toegekend van 22 pct. In die tijd bleef de ziekte erkend als een beroepsziekte.

In 2007 verzocht Albert Neyman om de herziening van zijn percentage van blijvende ongeschiktheid. Inmiddels had de medische wetenschap erkend dat de ziekte waaraan hij leed, niet als een beroepsziekte kon worden beschouwd. Bovendien had de wet van 13 juli 2006 voor de Koning de mogelijkheid ingevoerd om bij het schrappen van ziekten van de lijst van beroepsziekten, de gevolgen van dergelijke beslissingen toe te passen door te voorzien in de mogelijkheid om in die gevallen geen herzieningen toe te kennen. Dat was te dezen het geval en het verzoek om herziening van Albert Neyman werd verworpen.

In zijn vonnis wees de Rechtbank een deskundige aan die ermee belast werd de ongeschiktheid van Albert Neyman te beoordelen.

Alvorens over het door het FBZ aangetekende hoger beroep uitspraak te doen, beslist het Arbeidshof de hierboven weergegeven prejudiciële vraag te stellen.

III. In rechte

- A -

Standpunt van de Ministerraad

A.1.1. De Ministerraad is van mening dat de prejudiciële vraag ontkennend dient te worden beantwoord.

Na de stadia van de wetsevolutie op het vlak van de erkenning van de beroepsziekten die voor vergoeding in aanmerking komen, in herinnering te hebben gebracht, legt hij uit dat, volgens de parlementaire voorbereiding van de in het geding zijnde wet, voortaan een onderscheid moet worden gemaakt tussen de « beroepsziekten » en de « arbeidsgerelateerde ziekten », waarbij het essentiële onderscheid tussen de ene en de andere niet slaat op de aard van de beroepsactiviteiten of de aard van de ziekte maar op de intensiteit van het oorzakelijk verband tussen beide.

In de parlementaire voorbereiding wordt in dat verband gesteld :

« Indien dit oorzakelijk verband, in groepen van blootgestelde personen, voldoende sterk is, is inschrijving in de beroepsziektelijst mogelijk. Indien dit oorzakelijk verband, nog steeds op het niveau van blootgestelde populaties, eerder zwak is, is er geen sprake van een beroepsziekte, maar van een arbeidsgerelateerde ziekte. Dit onderscheid moet in de wet duidelijk worden gemaakt, zoniet dreigt grote verwarring.

[...]

Om gewag te kunnen maken van een beroepsziekte is minstens vereist dat de ziekte in groepen van personen, blootgesteld aan een bepaalde schadelijke invloed, frequenter voorkomt dan in de algemene

bevolking. Het beroepsmatig karakter van de ziekte wordt vastgesteld op het niveau van de groep, niet op het niveau van het individu » (*Parl. St.*, Kamer, 2003-2004, DOC 51-1334/001, p. 16).

A.1.2. De in het geding zijnde bepaling heeft tot gevolg dat de Koning de mogelijkheid wordt geboden, wanneer Hij de lijst van de beroepsziekten wijzigt, de gevolgen ervan te modaliseren : de Koning kan - terwijl de verkregen rechten op vergoeding worden gehandhaafd - erin voorzien dat de verergeringen van een ziekte die niet langer als beroepsziekte wordt erkend, geen aanleiding meer zullen geven tot een vergoeding.

De Ministerraad is van oordeel dat de situaties die de verwijzende rechter vergelijkt, verschillen : sommige personen kunnen zich beroepen op de verergering van een beroepsziekte die *hic et nunc* nog als dusdanig wordt erkend, terwijl anderen zich kunnen beroepen op de verergering van een ziekte die nochtans niet langer wordt erkend als zijnde een beroepsziekte. Die twee situaties verschillen volgens de Ministerraad van elkaar, aangezien de ziekte van de eersten een beroepsziekte blijft en die van de tweeden niet meer als dusdanig wordt erkend.

A.1.3. De in het geding zijnde bepaling zou, met het oog op een betere bescherming van het slachtoffer van een ziekte, ertoe strekken de schrapping van een ziekte van de lijst van beroepsziekten te regelen.

De in het geding zijnde bepaling beoogt rekening te houden met twee realiteiten : twee personen die aan eenzelfde ziekte lijden, in eenzelfde « graad », maar bij wie de ziekte vóór of na het weglaten van de ziekte uit de lijst van beroepsziekten werd gediagnosticeerd, moeten op de billijkst mogelijke wijze kunnen worden behandeld.

Daartoe heeft de wetgever een bepaling aangenomen die het mogelijk zou maken de lijst van de beroepsziekten te laten evolueren rekening houdend met de evolutie van de wetenschappelijke kennis en de evolutie van de inaanmerkingneming van het « beroepsrisico ». De in het geding zijnde bepaling is een element dat noodzakelijk is voor het evenwicht van een systeem van vergoeding van de beroepsziekten dat in overeenstemming is met de evolutie van de wetenschap en die van de sociale zekerheid.

De in het geding zijnde bepaling zou voorts ertoe strekken personen die in vergelijkbare situaties geplaatst zijn op gelijke wijze te behandelen : twee personen die aan eenzelfde ziekte lijden. Wegens de vroegere erkenning van de ziekte als een « beroepsziekte », evenwel, is er geen evolutie meer van de « verkregen rechten » van de persoon wiens ziekte *hic et nunc* niet langer als een « beroepsziekte » wordt erkend.

Dezelfde realiteit is van toepassing op de overlijdens ingevolge een ziekte die niet langer een beroepsziekte is : ook in dat geval kan de Koning ervoor kiezen om niet toe te laten dat de gevolgen van een ziekte die niet langer als een beroepsziekte wordt beschouwd, in het stelsel van de beroepsziekten worden vergoed.

Bijgevolg, besluit de Ministerraad, roept de in het geding zijnde bepaling geen discriminatie in het leven. Integendeel, een noodzakelijkerwijs evoluerende situatie wordt daarin volledig behandeld. Meer nog, de in het geding zijnde bepaling maakt het mogelijk vergelijkbare situaties op een vergelijkbare manier te behandelen, met inachtneming van de verkregen rechten van de slachtoffers.

- B -

B.1. Artikel 36, eerste lid, van de wetten betreffende de preventie van beroepsziekten en de vergoeding van de schade die uit die ziekten voortvloeit, gecoördineerd op 3 juni 1970, ingevoegd bij artikel 29 van de wet van 13 juli 2006, bepaalt :

« Wanneer een ziekte van de in artikel 30 bedoelde lijst wordt geschrapt, of wanneer de omschrijving ervan wordt gewijzigd, behoudt de getroffene zijn rechten op schadeloosstelling, onverminderd alle andere bepalingen betreffende de vergoeding van de uit

beroepsziekten voortvloeiende schade. De Koning kan evenwel bepalen dat het overlijden of de verergering van de schade ingevolge de ziekte die van de genoemde lijst werd geschrapt of waarvan de omschrijving werd gewijzigd, geen aanleiding geeft tot betaling van de vergoedingen ingevolge overlijden of tot herziening van reeds toegekende vergoedingen ingevolge blijvende arbeidsongeschiktheid ».

B.2. De verwijzende rechter wenst van het Hof te vernemen of die bepaling de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt doordat zij de Koning machtigt te bepalen dat, wanneer een ziekte niet langer als een beroepsziekte wordt erkend, het overlijden of de verergering van de schade ingevolge die ziekte ook niet langer aanleiding kan geven tot betaling van de vergoedingen ingevolge overlijden of tot herziening van reeds toegekende vergoedingen ingevolge blijvende arbeidsongeschiktheid.

B.3. Krachtens artikel 30, eerste lid, van de wetten betreffende de preventie van beroepsziekten en de vergoeding van de schade die uit die ziekten voortvloeit, gecoördineerd op 3 juni 1970, maakt de Koning de lijst op van de beroepsziekten die tot schadeloosstelling aanleiding geven. Hij wordt daarin bijgestaan door een wetenschappelijke raad (artikel 16 van dezelfde gecoördineerde wetten).

Anders dan een arbeidsongeval, dat het gevolg is van een plotse en onvoorziene gebeurtenis, is een beroepsziekte het gevolg van een min of meer langdurige blootstelling aan schadelijke stoffen of omstandigheden.

Beroepsziekten vertonen een evolutief karakter. De lijst van beroepsziekten wordt herhaaldelijk bijgewerkt teneinde rekening te houden met het gebruik van nieuwe producten en het verschijnen van nieuwe risico's en nieuwe ziekten.

B.4. Het Hof dient te onderzoeken of de in het geding zijnde bepaling op onevenredige wijze afbreuk doet aan de rechtmatige verwachtingen van de getroffen en door een ziekte die vanaf een bepaald ogenblik niet langer als een beroepsziekte wordt erkend.

B.5. De inschrijving van een ziekte op de lijst van beroepsziekten die aanleiding geven tot de betaling van een vergoeding ingeval van blijvende ongeschiktheid, doet voor de personen die het slachtoffer ervan zijn, niet de rechtmatige verwachting ontstaan dat die lijst niet zal kunnen worden gewijzigd om reden met name van een evolutie van de wetenschap

noch, bijgevolg, dat de reglementering die op hun van toepassing was, dat zal blijven zonder dat ze kan worden gewijzigd.

B.6. Uit de parlementaire voorbereiding van de wet van 13 juli 2006 die artikel 36, eerste lid, van de voormelde gecoördineerde wetten van 3 juni 1970 heeft gewijzigd, blijkt dat de wetgever, in de regel, geen afbreuk wenste te doen aan de verworven rechten wegens een beroepsziekte die niet langer als dusdanig is erkend :

« Een bepaalde rubriek van de lijst kan een dermate belangrijke wijziging ondergaan, dat bepaalde aandoeningen die in het verleden werden erkend, in de toekomst van erkenning worden uitgesloten. De bedoeling bestaat erin dat de verworven rechten op basis van de vroegere aanvraag integraal behouden blijven, maar dat de Koning kan bepalen dat een eventuele verergering van deze toestand geen aanleiding geeft tot bijkomende schadeloosstelling (dit is vooral het geval wanneer blijkt dat we in het verleden, met de toenmalige kennis, weliswaar een juiste beslissing hebben getroffen, maar dat - ingevolge de evolutie van de medische wetenschap - eveneens blijkt dat we diezelfde aandoening *hic et nunc* niet meer als een beroepsziekte beschouwen) » (*Parl. St.*, Kamer, 2003-2004, DOC 51-1334/001, p. 19).

B.7. Door te bepalen dat de getroffene door een ziekte die niet langer als een beroepsziekte wordt erkend, zijn rechten op schadeloosstelling behoudt en aan de Koning, bij wege van uitzondering, machtiging te verlenen om te bepalen dat het overlijden of de verergering van de schade ingevolge die ziekte niet langer aanleiding kan geven tot betaling van de vergoedingen ingevolge overlijden of tot herziening van reeds toegekende vergoedingen ingevolge blijvende arbeidsongeschiktheid, heeft de wetgever een evenwicht tot stand gebracht tussen de rechtmatige verwachtingen van de getroffen personen en zijn legitieme bekommernis om de oorspronkelijke doelstelling van het stelsel der beroepsziekten, alsmede het financiële evenwicht ervan, te vrijwaren.

B.8. Het komt de verwijzende rechter toe, om rekening houdend met wat in B.6 is vermeld, na te gaan of de Koning te dezen, door gebruik te maken van de machtiging die de in het geding zijnde bepaling Hem verleent, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in acht heeft genomen.

B.9. De prejudiciële vraag dient ontkennend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

Artikel 36, eerste lid, van de wetten betreffende de preventie van beroepsziekten en de vergoeding van de schade die uit die ziekten voortvloeit, gecoördineerd op 3 juni 1970, ingevoegd bij artikel 29 van de wet van 13 juli 2006, schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet.

Aldus uitgesproken in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op de openbare terechtzitting van 22 december 2010.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

M. Melchior